

KENDELSE

afsagt den 16. maj 2008

SS 1 - 793/2008

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte virksomhed (T)

(Begæring om edition i sag mod P1)

Person 1 (P1)

Nordsjællands Politi har ved anmodning af 18. marts 2008 som præciseret under retsmødet den 13. maj 2008 anmodet retten om i medfør af retsplejelovens § 806, stk. 2, jf. § 804, stk. 1, at træffe bestemmelse om:

"at det pålægges T, Adresse 1, 2300 København S, at udlevere alle originale og uredigerede lyd- og billedoptagelser ("råbånd"), der er tilvejebragt i forbindelse med T's produktion af et TV-dokumentar program om menneskehandel, bordelvirksomhed og pengehvidvask.

Begæringen vedrører dog alene sådanne optagelser, der vedrører eller belyser P1's mulige strafbare handlinger i forbindelse med medvirken til bordelvirksomhed (rufferi, skatteunddragelse m.v.).

Nordsjællands Politi ønsker ikke oplysninger om identiteten vedr. de medarbejdere, herunder journalister, der har medvirket ved optagelserne."

T har nedlagt påstand om, at begæringen ikke tages til følge.

Oplysningerne i sagen

Sagen vedrører optagelser, som T har foretaget med henblik på belysning af prostitutionsmiljøet i København.

Optagelserne vedrører dels diverse kilder, der har givet oplysninger dels en samtale mellem en person (nu sigtede P1) og to T-journalister, der har optrådt under dæksnavne.

Dele af optagelserne har været vist for en medarbejder ved Skat, der har udfærdiget et notat om oplysningerne. På baggrund af disse oplysninger har politiet indledt efterforskning og førnævnte person er nu sigtet for overtrædelse af straffelovens § 289 (skattesvig) og § 228 (rufferi).

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af **Vidne 1** og **Vidne 2**. Forklaringerne er i retsbogen den 13. maj 2008 gengivet således:

Vidne 1 har forklaret, at han er ansat som dokumentarchef i **T**. Udsendelsens titel er "**Titel 1**". Udsendelsen vedrører prostitutionsmiljøet i København. Formålet er at forsøge at afdække, hvem bagmændene i København er samt myndighedernes problemer med at trænge til bunds i problemerne og i miljøet. Undervejs er der brugt almindelige journalistiske kilder, dels åbne, dels i dette tilfælde anonyme kilder. Det er sket under lovnin om anonymitet eller anonymitet har været forudsat. I dette tilfælde er **T** trængt ind i miljøet ved at lade en lille gruppe journalister foregive at ville erhverve et bordel. De pågældende har hermed kunnet komme tæt på dem, der sælger piger, bordeller og lignende. De pågældende journalister har optrådt under dæknavn. Journalisterne har ligeledes prøvet at undersøge pengestrømmene. De er i den forbindelse blevet henvist til rådgivere, herunder såkaldt pæne borgere, advokater og revisorer, der beskæftiger sig med dette ved siden af deres hovederhverv. **T** blev henvist til **P1** af en bagmand i branchen. **T's** journalist havde flere møder med bagmanden, der så henviste til revisoren. Det blev oplyst, at revisoren kunne hjælpe, herunder med hvordan man undgik opdagelse. Det er grundlæggende ved denne type journalistik, at pågældende journalister ikke må sætte ting i gang, som ellers ikke ville være sket. Det er vidnets indtryk, at nogle af kilderne ville være i fare, hvis deres lovede eller forudsatte anonymitet blev brudt. Det drejer sig for eksempel om prostituerede, der er blevet interviewet samt en person, der tidligere har optrådt som vidne og nu skjuler sig i miljøet. Det samme ville være tilfældet for **T's** ansatte, der har medvirket. Der er endvidere tale om en gruppe myndighedspersoner, herunder politifolk, som har udtalt sig under forudsætning af, at deres identitet ikke ville blive offentliggjort. I den endelige udsendelse vil også disse personer blive sløret. Der er også på de uredigerede råbånd udtalelser fra personer, som har givet oplysninger, men som ikke vil blive benyttet i den færdigredigerede udsendelse. Der er ligeledes telefoninterviews, det vil sige almindelige lydånd, ikke billedånd. En af de deltagende **T**-journalister har tidligere prøvet at infiltrere det kriminelle miljø. Der blev fremsat trusler mod den pågældende, og den pågældende blev af sin tidligere arbejdsgiver fløjet 3 måneder væk fra Danmark for at bringe den pågældende i sikkerhed. Den pågældende journalists muligheder for at operere i miljøet er afhængig af, at folk i miljøet ikke kender ham. **T's** direktion har vedtaget en sikkerhedsplan vedrørende denne udsendelse. Planen vedrører blandt andet, at der er afsat midler til eventuelle sikkerhedsforanstaltninger vedrørende det deltagende personale. Vidnet frygter, at **T's** adgang til kilder vil blive reduceret, hvis råbåndene udleveres. Der er tale om cirka 40 - 60 timers uredigerede råbånd. Af disse vedrører cirka 4 timer **P1**. Udsendelsen vil blive bragt i fjernsynet på mandag kl. 20.00. Vidnet oplyser, at han ikke er bekendt med, at politiet skulle have bedt om at få mulighed for at gennemse båndene. Under optagelserne af **P1** blev der brugt skjult

kamera, således at han ikke vidste, at han blev optaget. Nogle af disse optagelser viser også "muldvarpen", dels prøveoptagelser før selve mødet, dels er der tilfældige optagelser under mødet, blandt andet én optagelse, hvor kameraet har været plantet i en anden deltagende "muldvarp"s taske. Når udsendelsen offentliggøres, vil "muldvarpen's" identitet være sløret. Når udsendelsen offentliggøres, er det korrekt, at folk i miljøet vil opdage, at pågældende var en "muldvarp", men deres muligheder for at identificere "muldvarpen" vil desuagtet være begrænsede.

Vidne 2 har forklaret, at hun er programproduktionsdirektør i **T**. Vidnet forklarer, at **T** ikke ønsker at udlevere de uredigerede bånd, dels for at beskytte medarbejderne, dels fordi man ligesom alle andre medier frygter, at kilderne i så fald vil tørre ud. Vidnet oplyser, hun startede i **T** den 15. januar 2008, hvilket var efter, at direktionen havde vedtaget en sikkerhedsplan vedrørende denne udsendelse.

Parternes procedure

Anklagemyndigheden har til støtte for sin påstand henvist til, at sigtede ifølge Skats notat under samtalen oplyser at ville modtage sort betaling for at udfærdige regnskaber, og at han vil vejlede om kriminel aktivitet i forbindelse med bordeldrift.

Udtalelserne kan benyttes som bevis under en retssag, og det er vigtigt, at anklagemyndigheden får adgang ikke blot til de redigerede bånd, der vil blive vist men også til de uredigerede.

Betingelserne for edition i § 804, stk. 1, er derfor opfyldt, og indgrebet står ikke i misforhold til sagens betydning.

T har til støtte for sin påstand henvist til, at det ikke er godtgjort, at oplysning om kilder, der er omfattet af retsplejelovens § 172, stk. 2, nr. 2, vil have afgørende betydning for sagens oplysning, jf. retsplejelovens § 172, stk. 5.

Proportionalitetsbetingelsen i retsplejelovens § 805, stk. 1, er ikke opfyldt og hensynet til en fri nyhedsformidling taler ligeledes imod edition, jf. menneskerettighedskonventionens art. 10.

T agter at vise udsendelsen mandag den 19. maj 2008 og politiet ved p.t. ikke, om udsendelsen vil give tilstrækkeligt materiale til politiet.

Rettenes præmisser

Efter det oplyste må det antages, at de optagelser, der ønskes udleveret, vil kunne tjene som bevis. Grundbetingelsen for edition i retsplejelovens § 804, stk. 1, er således opfyldt.

Efter det oplyste foreligger ca. 40 - 60 timers råbånd, hvoraf ca. 4 timer vedrører sigtede. Disse ca. 4 timers bånd vedrører dels en samtale mellem sigtede og to [T]-journalister, der har optrådt som "muldvarpe" under dæknavn, hvilke optagelser er sket med skjult kamera dels optagelser af diverse kilder, der har omtalt sigtede. Efter dokumentarchef [Vidne 1's] forklaring er disse kilder enten lovet eller forudsat anonymitet.

For så vidt angår både optagelser af kilder og optagelser af samtalen med sigtede bemærkes følgende:

Ifølge retsplejelovens § 805, stk. 1, kan editionspålæg ikke meddeles, såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre.

Særligt for så vidt angår optagelser af kilder bemærkes følgende:

Ifølge retsplejelovens § 804, stk. 4, kan der ikke meddeles editionspålæg om forhold, som pågældende ville være fritaget for at afgive vidneforklaring om efter vidnefritagelsesreglerne i retsplejelovens §§ 169 - 172.

Ifølge § 172, stk. 2, nr. 2, kan der som udgangspunkt ikke meddeles fjernsynsforetagender editionspålæg med henblik på at oplyse identitet på personer, der har fået tilsagn om anonymitet. Ifølge Højesterets kendelse i UfR 2002.s.2503 skal dette tilsagn iøvrigt være givet forudgående.

Ifølge § 172, stk. 5, kan der dog meddeles et sådant pålæg, hvis sagen angår "en lovovertrædelse, som er af alvorlig karakter, og som efter loven kan medføre straf af fængsel i 4 år eller derover" og oplysning "må antages at have afgørende betydning for sagens opklaring og hensynet til opklaringen klart overstiger massemediernes behov for at kunne beskytte deres kilder".

Sigtelserne i sagen vedrører straffelovens § 289 (skattesvig) og § 228 (rufferi), der begge har en strafferamme på 4 års fængsel og den første betingelse er således opfyldt.

Retten lægger til grund, at udsendelsen vedrører forsøg på at belyse organiseret kriminel aktivitet herunder myndighedernes problemer med at trænge til bunds i denne.

Der er således tale om et emne af betydelig offentlig interesse og om en central journalistisk funktion, at optræde som "offentlighedens vagthund". Der er tale om et organiseret kriminelt miljø, hvor kilder vil være i betydelig fare, hvis anonymiteten brydes. Hensynet til massemediernes behov for at kunne fremskaffe og beskytte kilder må således tillægges betydelig vægt, jf. § 172, stk. 5. Edition vil ligeledes være til ulempe for massemediernes behov for at sikre information fra fremtidige kilder, jf. § 805, stk. 1.

Dette skal afvejes i forhold til en ligeledes betydelig offentlig interesse i, at den form for organiseret kriminel aktivitet kan efterforskes og - såfremt efterforskningen giver grundlag for dette - retsforfølges.

Politiet er via Skat blevet gjort bekendt med sigtedes identitet og har på den baggrund kunnet indlede en efterforskning. **T** agter at udsende materialet i redigeret form i en udsendelse den 19. maj 2008 og politiet vil have mulighed for at forholde sig til dette.

Det er rettens vurdering, at oplysning om de kilder, der har ført frem til sigtede ikke med fornøden sikkerhed må antages at have "afgørende betydning for sagens opklaring", jf. § 172, stk. 5, ligesom retten ikke finder, at hensynet til opklaringen klart overstiger massemediets behov for at kunne beskytte sine kilder.

For så vidt angår den del af råbåndene, der vedrører en samtale med sigtede, er der intet hensyn til kildebeskyttelse men derimod hensyn til de to deltagende journalister og hensyn til massemediernes muligheder for fremover at kunne benytte denne journalistiske metode.

Selvom politiet ikke har nogen intention om at afsløre de pågældendes identitet, må det antages, at der efter et editionspålæg kan være en risiko for at dette desuagtet sker.

Et editionspålæg kan således være til ulempe som nævnt i § 805, stk. 1, dels i relation til de to journalister og disses tryghed dels i relation til den fremtidige nyhedformidling.

Efter en vurdering af den bevismæssige værdi af det materiale, der fremgår af råbåndene men ikke indgår i den endelige udsendelse, er det rettens opfattelse, at et editionspålæg vil stå i misforhold til den ulempe, som indgrebet kan medføre. Retten finder derfor heller ikke, at betingelserne for edition i retsplejelovens § 805, stk. 1, er opfyldt.

Det er herefter uden betydning, i hvilket omfang de pågældende kilder har fået et egentligt tilsagn om anonymitet eller om dette blot er forudsat.

Thi bestemmes

Begæringen om edition tages ikke til følge.

Statskassen skal betale sagens omkostninger herunder 6.500 kr. med tillæg af moms i salær til advokat Peter Lambert.